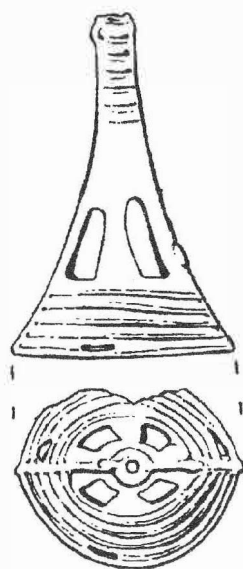

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1990

BRNO 1993

POKRAČOVÁNÍ ZJIŠŤOVACÍHO VÝZKUMU V ZÁHLINICÍCH (okr. Kroměříž)

Ivo Rakovský - Jana Stuchlíková, AÚ ČSAV Brno

V roce 1990 byl dokončen zjišťovací výzkum v poloze "U mlýna" na katastru obce Záhlinice (okr. Kroměříž). Vzhledem k tomu, že nebylo možno pokračovat ve výzkumu pohřebiště kultury se zvoncovitými poháry na soukromém pozemku p. S. Šlechty, jsme skryli severněji situovanou plochu o rozměrech 25x15 m² sídlištních věteřovských a laténských objektů. Podařilo se vysledovat další průběh obou příkopů, zachycených v roce 1989 (obj. 8, 9), z nichž jeden (obj. 8) náleží do MMK a druhý (obj. 9) nebylo možno ani v letošním roce vysledovat.

Fortsetzung der Feststellungsgrabung in Záhlinice (Bez. Kroměříž). Im J. 1990 wurde die Feststellungsgrabung in der Lage "U mlýna" beendet. Es waren 9 Siedlungsobjekte der Věteřover Kultur und aus der Latènezeit untersucht worden. Ferner hat man den weiteren Verlauf von zwei Gräben aus dem J. 1989 verfolgt, der eine gehörte der Kultur mit mährischer bemalter Keramik, den zweiten gelang es bisher nicht zu datieren.

SÍDLIŠTNÍ OBJEKT Z DOBY ŘÍMSKÉ S LIDSKOU POHOZENOU KOSTROU A NÁLEZY KULTURY S LINEÁRNÍ KERAMIKOU V HEROLTICÍCH (obec Hoštice - Heroltice, okr. Vyškov)

Anna Rumianová, Muzeum Vyškovska, Vyškov
Ondrej Šedo, AÚ ČSAV Brno

V roce 1988 v poloze Louky (Padělky) západně od Heroltic zasáhl výkop pro vodovod sídliště se stopami velatického osídlení a s početnými objekty, které patřily jednak do neolitu (kultura s LnK), jednak do doby římské (Šedo 1991, 75). Při průzkumech v pozdějších letech bylo zjištěno, že je orbou opakovaně narušována výplň objektu (označeného číslem 4/88) z doby římské, přičemž se na povrchu objevuje množství mazanice. To bylo podnětem pro záchranný výzkum, který se uskutečnil v měsíci září 1990.

Sondou o rozměrech 550x220 cm byla odkryta severozápadní část objektu, která v roce 1988 nebyla zasažena bagrováním. Měla nepravidelný půdorys s laloky a výklenky (maximální délka 475 cm, šířka v prostoru sondy 202 cm, maximální hloubka od povrchu 168 cm). Ve vrstevnaté výplni převažovaly ve spodní části popelovité zasypy s množstvím propálené hlíny, hroudami mazanice, početnými zlomky spálených zvířecích kostí a keramikou se stopami druhotného propálení. Výše položené vrstvy byly hlinité, opět s množstvím mazanice. Na povrchu popelovitých vrstev, u okraje objektu, byla nalezena lidská kostra v poloze na zádech, přičemž kosti levé paže byly podloženy pod bederními obratli. U nohou ležela kalva koně. V prostoru lidské kostry nebyly stopy jakéhokoliv zásahu, který by dodatečně porušoval starší, už zasypaný objekt a který by odpovídal např. hrobové jámě zapuštěné do výplně. Výzkumem zjištěná situace umožňuje výklad, podle kterého bylo mrtvé tělo spuštěno přes okraj částečně zasypaného objektu - hliníku na povrch popelovitých vrstev. Přitom byla levá paže náhodně vsunuta pod záda. Neobvyklé nálezové okolnosti, velké množství propálených zvířecích kostí, lebka koně a především lidská kostra v neobvyklé poloze dovolují uvažovat o bližší neznámé rituální manipulaci, ke které došlo v prostoru sídlištního objektu. Jeho datování do mladší části stupně B 2 se opírá o nález bronzové dvoudílné, silně profilované spony, která byla vyzvednuta ze spodní části výplně.

Objekt 4/88 z doby římské porušil menší zahloubený objekt kultury s LnK, který ležel při jeho severovýchodním okraji. Výplň zbývající části neolitického objektu obsahovala jenom několik střepů, větší soubor keramiky odpovídajících vlastností pochází ze zbytku kulturní vrstvy ležící nad objektem a získaný materiál můžeme považovat za jeden nálezový celek.

Keramická hmota silnostěnných nádob obsahuje příměs organických látek, ojediněle se v ní objevují kaménky, u tenkostěnných převládá plavená hlína, někdy s příměsí písku. Z tvarů jsou zastoupeny malá nádoba s vakovitým tělem a prohnutým hrdlem, masivní i jemnější kulovité tvary a menší polokulovité misky. Ve výzdobě se objevují dvojice paralelích linií (zbytky voluty), šikmé paralelní linie sestavené z krátkých rýžek, nehtové vrypy a řady nehtových vrypů a dále jednoduché, dvojité a čtyřnásobné vodorovné linie pod okrajem. Důlky (notové značky) jsou umístěny uprostřed linií, na jejich křížení nebo mezi nimi. Dále se objevují zátkovité plastické výčnělky, jazykovité výčnělek a výčnělky s vertikálním provrtem. Oporou pro datování jsou střepy s výzdobou "notových značek", které řadí materiál do druhého stupně třídění Lnk podle R. Tichého, přičemž 4 vodorovné linie pod okrajem, notová značka mezi liniemi a příměs písku v některých střepch patří již do fáze II b.

Literatura

ŠEDO, O. 1991: Záchranné akce a průzkumy v severní části okresu Vyškov. Přehled výzkumů 1988, 75-76.

Siedlungsobjekt aus der römischen Kaiserzeit mit hineingeworfenem menschlichem Skelett und Funde der Kultur mit Linearkeramik in Heroltice (Gemeinde Hoštice - Heroltice, Bez. Vyškov). Bei der Rettungsgrabung in Heroltice wurde der unversehrte Teil eines Siedlungsobjektes untersucht, des anhand des Fundes einer stark profilierten Fibel in die Stufe B 2 der älteren römischen Kaiserzeit datierbar ist. Im unteren Teil der Auffüllung befanden sich aschige Schichten mit durchglühter Keramik, kalzifizierte Tierknochen und Lehmewurfbrocken. Auf der Oberfläche dieses Verschüttungsteiles lag ein menschliches Skelett in Strecklage am Rücken, mit dem linken Arm unter den Lendenwirbeln eingezwängt. Bei den Füßen war eine Pferdecalva deponiert. Die ungewohnte Fundsituation können wir als Äußerung einer ritualen Manipulation mit einem Menschenopfer im Raume der Siedlung interpretieren. Das Objekt aus der römischen Kaiserzeit zerstörte teilweise ein kleineres eingetieftes Objekt der Kultur mit LnK, gleichzeitige Scherben aus der Stufe IIb (nach der Gliederung von R. Tichý) dieser Kultur, wurden aus dem nicht zerstörten Teil der Kulturschicht geborgen, die das neolithische Objekt überdeckt.

NOVÉ PRAVĚKÉ SÍDLIŠTNÍ NÁLEZY Z BLUČINY (okr. Brno-venkov)

Milan Salaš, MZM Brno

V průběhu léta 1990 docházelo při různých zemních pracech (zvětšování a prohlubování sklepa č.p. 278, vjezd do suterénní garáže č.p. 605) v severovýchodní části intravilánu k opakovanému narušování sídlištní vrstvy, tvořené sytě černouhlinou. Podle situace na odkrytých stavebních profilech se vrstva nacházela pod minimálně 1 m mocnými recentními navážkami a sutěmi, sama dosahovala mocnosti až 1,3 m a byla kontaktována různými recentními zásahy.

Od majitelů obou nemovitostí (J. Fiala, J. Šťastný) byl z těchto stavebních výkopů dodatečně získán kromě několika zvířecích kostí a zlomků mazanice soubor střepového materiálu, v němž jsou zastoupeny skupina věteřovská, kultura horákovská a doba římská.

Tato dosud zřejmě neznámá lokalita se nachází na mírném S-SSV svahu nad říčkou Cezavou a je proto pravděpodobné, že značná mocnost vrstvy je částečně výsledkem splavování z vyšších poloh. Jeden objekt lze datovat do halštatského období (kromě keramiky obsahoval i zlomky železného předmětu), jeden objekt byl laténský.

Největší počet objektů - 9 - patřil hradištnímu osídlení (9.-10. století). Jejich výplň byla černohnědá až černá, hlinitá a obsahovala poměrně velké množství keramiky a zvířecích kostí;

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1990

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Koliště 19
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	bronzový přívěsek z depotu v Polešovicích
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů